

Милан Ђокић

Изложба 40 графика чланова УЛУС-а

Једна изузетна изложба дошла је у прави час да би употпунила и обогатила разноврсношћу ликовна догађања и ликовну публику шире и боље упознала са могућностима пластичног језика и изражавања у разним ликовним дисциплинама.

Наша графика је већ одавно закорачила на сцену међународног ликовног догађања, можда и пре него друге ликовне дисциплине, и можда посредством свог специфичног медијума неким техничким и изражајним могућностима који су од прве прихватили млади и талентовани ствараоци упутила се трагачким путевима, који су се одразили и квалитетним достигнућима, а и нивоом међународних признања. У југословенским оквирима под називом београдска школа подразумева се један изражајни мирски приступ графичком захвату, велика концепцијска разноврсност индивидуалних стваралаца, озбиљна и пажљива обрада површина, довођење до максимума скучених и штурних изражајних могућности, као и високи ниво технике ручног штампања. Ако узмемо да су нов пуг зачели у послератном периоду такви ентузијаста Карановић, Белић и Србиновић и да је посредством школовања изашло неколико и више од тога нових генерација графичара, који су смело и без комплексa закорачили у свет дарујући нам своје виђење у откривању неког

смисла. То је и присутно на овој изложби, која представља оно што се данас прави, што напротив није само „актуелно“ данас, без обзира на померања из теже критеријума и концепцијских и изражајних прихватљивости.

Струје и воде у којима се одигравају та оквирна кретања могле би се окарактерисати са неколико оквирних праваца асоцијативна, надреалистичка, нови реализам, нова фигурација; структуралистичка: са општим преовладањем фигуративног става, што је било занимљиво и у времену опште апстрактне доминације, а што има свакако корена и у нашем средњовековном експресионизму и фигуративном наслеђу. Међутим крећући се од личности до личности, од дела до дела срећемо се са индивидуалистичким приступом сваког ствараоца понаособ, препознајемо тло, мирис нашег амбијента, чудесни исток који је нама тако обичан и свакодневни, заправо духовну капљу за исток, шуме, поља и широке осмехе пштомине, чији смо саставни молекуларни део. Оне еклектичарске конгломерате можемо лако да препознамо у појединим делима, а кад се од стране пукне простор где нема тла под ногама, али то су појединачни случајеви, које превазилази општа усмереност и јаке индивидуалности које зраче потврђивањем.

Овако како је кондицирана ова изложба представља пре-

сек који је евидентан на изложбама УЛУС-а, а недостаје само неколико уметничких опредељења и неколико личности, као и оно што се прави ван Београда, рецимо у Новом Саду да би била једна концепција ска изложба српске графике једног актуелног стваралачког тренутка. Но, и без тога нисмо лишени задовољства графичких остварења и презентовања појединих личности које већ знамо и препознајемо на први поглед. То утолико што су у могућности да и они гаедаоци који тек треба да се упознају са савременим достигнућима

и кретањима, могу да се лако крећу и да са нужним трудом читања графичког „рукописа“ уђу у оно што је објективна суштина графике. Да поменемо само да смо се упознали са извршним листовима Бошка Парановића, Халила Тиквеште, Љубомира Кокотовића, Миодрага Нагорног, Славољуба Чворовића, Бранка Миљуца и других, што на први поглед не мора да значи неко квалитетно одређивање редоследа нити изостављање осталих имена, која то свакако заслужују. Са њима ћемо се сусретати опет у новим потврђивањима.